

Uredništvo
Kata Kaluđerović
Vana Dereta

Naslov originala
Damon Galgut
ARTIC SUMMER

Copyright © Damon Galgut 2021
Copyright © ovog izdanja *Dereta*, 2023

Dejmon
Galgut

Arktičko leto

Prevod sa engleskog
Aleksandar Milajić

 dereta

*Za
Rijaza Ahmada Mira
i četrnaest godina našeg prijateljstva*

„Orgije su tako važne,
a čovek o njima *ništa* ne zna.“

E. M. Forster u razgovoru s F. N. Ferbankom, 1953.

I

SIRAJT

Dok je u oktobru 1912. parobrod *Birmingham* plovio preko Crvenog mora, na polovini putovanja za Indiju, dva muškarca su se obrela na prednjoj palubi. Svaki je došao zasebno, u nadi da će izbeći koncert koji su organizovali neki putnici, ali dotle su se već poznavali iz viđenja i bilo im je drago što imaju društvo. Bila je sredina poslepodneva. Sedeli su na mestu gde je bilo i sunca i hladovine, u dubokoj zavetrini. Svaki je bio poneo knjigu, koju je učtivo odložio sa strane kad su zapodenuli razgovor.

Prvi, Morgan Forester, imao je trideset tri godine i sebe je video kao pisca. Svojim nedavno objavljenim četvrtim romanom postigao je toliki uspeh da je mogao sebi da priušti to putovanje. Šest meseci koje je planirao da provede u inostranstvu bili su mu prvi boravak izvan Evrope i tek drugo duže odvajanje od majke. Drugi je bio oficir na povratku u svoj garnizon u Severozapadnoj pograničnoj provinciji. Bio je nekoliko godina mlađi od Morgana, naočit momak zalizane zlatne kose i s mnoštvom belih zuba. Zvao se Kenet Sirajt.

Već su razgovarali nekoliko puta, i Morganu se, mada nije to očekivao, dopao Sirajt. Brod je vrveo od oficira i njihovih ogavnih ženturača, ali ovaj je bio drugačiji. Kao prvo, putovao je sam. Kao drugo, Morgan ga je video kako se učtivo ophodi prema jedinom

Indijcu među putnicima, što je inače bila retka pojava, i to ga je dirnulo. Ti sitni znaci nagoveštavali su da možda imaju više zajedničkog nego što je isprva pretpostavljao.

Iako se ukrcao tek pre nedelju dana, Morganu se već činilo da je predugo na brodu. Putovao je s trojicom prijatelja, ali mu je čak i njihovo društvo ponekad smetalo. Misli su mu neprestano bežale u daljinu, ka otvorenom moru. Ponekad se satima šetao palubom ili sedeo kraj ograde izgubljen u besciljnom razmišljanju o poletušama koje su iskakale oko pramca, ili o drugim stvorenjima – meduzama, ajkulama, delfinima – koja su se ponekad ukazivala. U takvim trenucima ponirao je veoma duboko. Jednom prilikom je ugledao velike skerletne mase kako se ljuljuškaju na površini, za koje su mu rekli da je ikra iz koje će se izleći riblja mlad. Život koji nije bio ljudski sazrevao je, rađao se i širio u sredini koja takođe nije bila ljudska.

Ali on je bio zaglavljn među ljudima. Gledao je ista lica iz dana u dan. Brod je bio kao majušni komadić Engleske, pogotovo Tanbridž Velsa, koji se odlomio i zaputio nekud. Iz nekog razloga, možda zato što su više govorile, naročito teško mu je padalo da se nosi sa ženama. Podrazumevale su da deli njihova osećanja, iako u većini prilika uopšte nije bilo tako. Jedna od njih, mlada dama u potrazi za mužem, pokušala je jednom ili dvaput da mu se izokola nabacuje, dok je nije odbilo njegovo kameno lice.

Ali najviše mu je smetala bahata zloba od koje su vrcale uzgredne opaske za stolom. Zapisao je neke u dnevnik i kasnije mnogo razmišljao o njima. Jednom prilikom mu je postarija žena, koja je radila kao bolničarka u bopalskim haremima, između dva jela održala predavanje o tome koliko je grozan život u muhamedanskim domaćinstvima. A ako dete iz Engleske boravi u Indiji, mora da nauči da govori kao melez, što je *stvarno* sramota. „I ovaj mladi Indijac na brodu“, dodala je u pola glasa. „Pa, on je muhamedanac, zar ne? Pohađao je državnu školu u Engleskoj, a da li ga je

to promenilo nabolje? Misli da je jedan od nas, ali razume se da nikad to neće biti.“

Dotični Indijac, čije ime nikako nije mogao da upamti, poznao je neke njegove prijatelje, ali je bio neopevani gnjavator i njegovo društvo mu nimalo nije prijalo. Stoga je i on u poslednje vreme počeo da ga izbegava, s tim što je znao da je on gospođi za stolom odbojan iz drugih razloga, i to joj je zamerao. Doduše, njen stav nije bio ni po čemu neobičan, pošto su se gotovo svi ostali putnici ophodili prema jadničku s učtivim prezirom. Samo dan ranije, jedna od oficirskih žena, izvesna gospođa Terton, izjavila je: „Kažu da je onaj mladi Indijac usamljen. E pa neka je. Ne daju nam da upoznamo njihove žene, zašto bismo onda mi morali da razgovaramo s njima? Kad si ljubazan, oni te samo preziru.“ Morgan je poželeo da joj odgovori, ali se uzdržao, i posle mu je zbog toga bilo krivo.

Stoga je slučajni susret sa zlatokosim mladim oficirom delovao blago obećavajuće. Nešto u Kenetu Sirajtu – mada je bilo teško odrediti šta – prosto nije išlo uz uniformu, ili bar uz njegovu besprekornu učtivost.

Razgovor su počeli nevezanom razmenom utisaka o putovanju. Nedavno su bili prošli kroz Suecki kanal, i čitav taj doživljaj Morgana je neobično podsećao na galeriju slika. Razočarao ga je Port Said, za koji su mu mnogi rekli da je prvi susret sa Istokom, ali on nije iskusio ništa od mirisa, treperavosti i boja koje je očekivao. Nigde nije bilo nijednog minareta, videla se samo jedna kupola, dok je kip Ferdinanda de Lesepsa, iako je zapovednički pokazivao ka kanalu, izgledao kao da u drugoj ruci drži nisku kobasica. Iskrcao se, naravno, i bilo je nekoliko prelepih Arapa, ali pokvarili su utisak kad su pokušali da mu prodaju pornografske razglednice. („Oće vidiš nešto bezobrazno? Jok? Pa dobro, možda posle čaj.“) Sve u svemu, nimalo razgaljujuće iskustvo.

„Izuzev barže s ugljem“, rekao je Sirajt.

„Da“, odvratio je Morgan. „Izuzev toga.“ Sećanje na baržu još je bilo veoma živo. Tačnije, prilike na njoj nisu prestajale da ga opsedaju, crne od ugljene prašine, probudile su se iz mrtvačke obamrlosti i odmah grozničavo prionule na posao, pevajući i dovikujući se dok su nosile korpe ka palubi. Jedna od njih, neodredivih godina i pola, stajala je u mraku na prilaznoj dasci i držala fenjer, i taj prizor, te duboke senke u kontrastu sa žutim sjajem, ispunjavao ga je i nadom i strahom.

Setio se da je i Sirajt bio tamo, stajali su jedan do drugog uz ogradu i sve to posmatrali. Iako se tad još nisu poznavali i dotle nisu bili progovorili ni reč, sad mu se činilo da je bilo nečeg saučesničkog u tom trenutku.

Prešli su na priču o tome šta ko namerava posle iskrčavanja u Bombaju. Složili su se da bi mogli zajedno da putuju do Agre, odakle će Sirajt produžiti ka Lahoru, a Morgan ka Aligaru.

„Hoćete li tamo odsesti kod nekog prijatelja?“

„Da“, rekao je Morgan, pa se odvažio da prizna: „On je meštalin.“

„Ah“, na to će Sirajt. „Pomislio sam da bi to moglo biti posredi. Drago mi je što to čujem, baš mi je drago. Neka priča ko šta hoće, ali o Indiji nećete saznati ništa ako se ne družite s Indijcima. S mnogima sam postao blizak. O da. Veoma blizak.“

„Ne verujem da sva vaša oficirska sabraća to odobravaju.“

„Ima mnogo više razumevanja nešto što biste mislili, ali razume se da treba voditi računa. Za sve postoji vreme i mesto.“ Kratko se nasmejao. „Da li je vaš prijatelj hinduist?“

„Ne, on je muhamedanac.“

„Ah da. Muhamedanci. Uvreženo je mišljenje da su hinduisti čulni, zbog svih onih dekadentnih verskih slika. S druge strane, muhamedanci su sledbenici Knjige, baš kao i mi. Pa, mogu vam reći da su Paštuni pravi mladi divljaci, i nameravam da se s mnogima sprijateljim. To je jedna od blagodeti prekomande u Pešavar.

Znate, prethodno sam bio u Bengaluu, u Dardžilingu, i bilo mi je bogovski. Ali radujem se onom što me čeka.“

Morgana je obuzelo nelagodno osećanje da je izgubio nit priče i da govore o različitim stvarima. Ipak je samo rekao: „I ja.“

„Radujete se što ćete videti prijatelja?“

„Veoma.“

„Nedostajao vam je? Dobro znam to osećanje, i te kako ga znam. Navede me da potražim utehu negde drugde. Srećom, ne mora daleko da se traži, ne u Indiji. U Engleskoj je teže, kao što i sami znate.“

„Šta je teže?“

„Uteha.“ Značajno je pogledao Morgana. „Upoznao sam jednog konjičkog oficira u Hajd parku. Nema tome ni dve nedelje.“

Iznenaden i prestravljen tokom kojim je razgovor krenuo, Morgan je odlučio da samo ispusti neodređeni grleni zvuk i zagleda se u vodu. Sirajt se ceo okrenuo ka njemu u stolici, zauzevši gotovo zaverenički stav. Posle kraće pauze, počeo je da priča o vrućini. To je delovalo kao nova tema, ali se ipak prikriveno nadovezivala na prethodnu. Temperatura je naglo skočila poslednjih dana i mnogi putnici su počeli da spavaju na palubi. Da li je Morgan primetio da neki muškarci nose kratke pantalone? Starijima bi to trebalo zabraniti, izjavio je Sirajt, jer im noge nisu naročito privlačne. Retko koji Englez ima lepe noge; to je zbog nečeg u vezi s kolenima. Ali u Indiji ima baš mnogo privlačnih nogu. Mogu se videti na svakom koraku, u šta će Morgan imati prilike da se uveri. Celo telo je tamo vidljivije nego kod kuće, prosto su takvi.

Morgan je pomislio kako bi najbolje bilo da ništa ne odgovori, nego da čeka i vidi šta će uslediti.

Sirajt je na kraju uzdahnuo i promrmljao: „Pripisujem to vrućini.“

„Da“, oprezno je rekao Morgan.

„To je prirodan sled stvari. Ljudi se opuste. Često to viđam. Dođu tamo, mislim u Indiju, i počnu da se ponašaju kao da nikad nisu bili u Engleskoj. Pripisujem to vrućini.“

„Nosiću slamnati šešir.“

„Neće vam pomoći.“

„Verujte mi, vrhunske je izrade...“

„Ne sumnjam. Ali njime nećete moći da se zaštitite od sebe.“
Nešto se neznatno promenilo u Sirajtovom licu, postalo je malo grublje i putenije.

„Nisam siguran da vas razumem.“

„O, mislim da smo se razumeli.“

U tom trenutku je odnekud duboko u unutrašnjosti broda doprla mešavina zvukova, tihi nagoveštaj muzike i glasova koji se izgubio u šumu vode na pramcu, kao podsećanje na činjenicu da je normalan svet blizu. Morgan se brzo osvrnuo da se uveri da su sami. „Možda bi valjalo da pođemo da se spremimo za večeru“, rekao je.

Pre nego što je stigao da se pomeri, Sirajt se nagnuo ka njemu i pružio mu knjigu koju je držao u krilu. Morgan je nije bio čestito ni pogledao, pretpostavio je da je posredi neka zbirka poezije, poput one koju je on čitao. Međutim, ispostavilo se da je sadržaj debele knjige tvrdih zelenih korica daleko ličniji. Na naslovnoj strani nalazila se tajanstvena reč *Paidikion*, a mnogobrojne stranice nisu bile odštampane, nego ispisane rukom.

Doduše, ispostavilo se da se na onoj koju je Sirajt držao kažiprstom ipak nalazi pesma.

*... iz čulnog Bengala
Oдох u Pešavar vatren i klet,
Azijsko uporište u kom je svaki cvet
Dečaštva posađen u nemirno tle
Čim propupi spreman da pohara te
Il' da i sam bude poharan...*

„Pobogu“, izustio je Morgan. „Šta je ovo?“

„Moja životna priča u stihu.“

„Vi ste to napisali?“

... se kunu

Da je svakom mladome Paštunu

Zbilja čudno ako se ne blene,

I njegovo dupe da se ne pomene.

Čim se zamomči svako biće mlado

Svoje draži iznajmiće rado

Imućnom guzičaru i pokvarenjaku...

„Pripisujem to vrućini“, rekao je Sirajt i grohotom se nasmejao.

* * *

Usplahireno je ponovio čitav razgovor Goldsvortiju Lozu Dickinsonu dok su se kasnije u skućenoj kabini presvlačili za večeru. Čak je i prisećanje u njemu izazivalo drhtavicu od zaprepašćenja i dugmad su mu klizila iz prstiju. Bilo je zapanjujuće, rekao je Goldiju, da ne poveruješ. Da tako govori pred nekim kog takoreći ne poznaje, da se tako nepromišljeno ogoli! Nije to bilo priznanje, jer nije proisteklo iz stida. Bilo je stvarno neverovatno, Sirajt se tako reći ponosio time ko je i šta je.

Nemo su se zgedali. Onda je Goldi oprezno upitao: „Da li te je zakleo da čuvaš njegovu tajnu?“

„Nije. Mislim da je to podrazumevao.“

„A zašto misli da ti nećeš...?“

„Ne znam.“

„Jesi li i ti isto tako otvoreno govorio o sebi?“

„Ma kakvi. Stekao sam utisak da mu nisam naročito zanimljiv. Čim sam počeo da mu pričam o prilikama kod kuće, promenio je temu.“

„A tako“, rekao je Goldi. Iako je to izgovorio tužno, bilo je očigledno da mu je laknulo.

Njih dvojica su i inače tako razgovarali, u kratkim naletima zajedničkog oduševljenja, nakon kojih je sledilo neodređeno mrmljanje. Štošta su saopštavali jedan drugom a da to ne izgovore otvoreno. Poznavali su se godinama, još iz vremena kad je Morgan bio student na Kraljevom koledžu a Goldi profesor, ali se njihovo prijateljstvo sporo razvijalo i uobličilo se tek nedavno, kad je Morgan otišao iz Kembriđža. Obojica su bili sitničavi, većito zabrinuti, prevremeno ostareli muškarci sa očiglednom usedeličkom crtom. Obojica su iskusili ljubav, ali izdaleka i neuzvraćeno.

Odlično su se razumeli, i stoga je Morgan znao, iako Goldi nije to naglas izgovorio, da njegov stariji prijatelj gaji podozrenje prema Sirajtu. I da smatra da bi neko toliko nepromišljen mogao biti opasan. Goldi je poticao iz vremena kada je oprez bio prva linija odbrane i kad je svako spuštanje garda moglo dovesti do katastrofe. Oskar Vajld je samo sedamnaest godina pre toga bio osuđen na robiju.

Gotovo dve decenije mlađi, Morgan je bio malo manje oprezan, ali samo u teoriji. U praksi se nije ni izbliza toliko plašio suda koliko svoje majke. Čak ni u sebi nije mogao otvoreno da izgovori šta je, nego samo posredno, da je pripadnik *manjine*. Sebe je smatrao *samotnjakom*. U krugu njegovih prijatelja u Kembriđžu razgovaralo se o toj temi, ali izokola, i bezbedno hipotetički. Oprostivo je ako neko smatra da je to samo prazna priča, a ništa ne uradi stvarno. Sve dok ostane u domenu reči, nikakav zločin nije počinjen. Ali čak i reči mogu biti opasne.

* * *

Tokom narednih nekoliko dana Morgan je pomno posmatrao Sirajta i uočio da je ovome život rascepljen na dva dela. U vojničkom bitisanju imao je lice za javnost, i tu je u svakom pogledu bio

otresit i muževan. Bio je pripadnik kraljičinog ličnog Zapadno-kentskog puka, vrli i uvaženi branilac otadžbine; smejao se i pio s drugim oficirima, uvek srdačan i prijateljski nastrojen; svi su ga voleli i poštovali, mada se na brodu klonio ženskog društva. Bila je to jedna njegova polovina, ali, naravno, postojala je i skrivena strana, koju je Morgan imao priliku da vidi.

Taj deo svoje prirode – za koji bi se moglo reći da je bio njegovo pravo lice – Sirajt je otkrivao samo onima kojima veruje. Ali kad maska padne, padala je u potpunosti. Morgan je bio zaprepašćen posle njihovog prvog razgovora, ali ubrzo ih je usledilo još. Već sutradan je odveo Goldija na isto ono mesto na palubi da ga upozna sa svojim novim prijateljem, i takoreći odmah su počeli da razgovaraju o stvarima koje Morgan nikad ranije nije pretočio u reči, ili je to činio samo u svom dnevniku, a i tad šifrovano.

Primeru radi, o zbirci Fon Gledenovih fotografija, prilično pohabanih uprkos brižljivom rukovanju. Morgan je već imao prilike da ih vidi, ali u kontekstu koji je zahtevao trezveno, estetsko razmatranje. Sada to nije bio slučaj. U Sirajtovoj ruci, mrgodni sicilijanski momčići izvaljeni među ruševinama i ukočeni poput kipova poprimali su putenu otvorenost. Glas mu je postajao mukao od divljenja mladalačkoj muškoj lepoti. Razgolićena tela, paperjasti brčići i prkosne ali ranjive oči... „Pogledajte samo njegov zanosni kurac, zakrivljen ulevo pod uglom od četrdeset pet stepeni. Pravi lepotan. A da ne pominjem testise, koji su spektakularni, pogotovo ovaj desni.“ Čak je i najbanalniji susret, kad ga Sirajt prepričava, postajao živopisan, bajkovit. Dok je naglas čitao Morganu i Goldiju pripovetku koju je sam napisao, počeo je da diše plitko i izmučeno. Dao im je da pročitaju njegov autobiografski spev, koji je nazvao *Kotao*. A pokazao im je i nekoliko stranica na kraju svoje zelene sveske, ispunjenih zagonetnim stupcima brojeva, da bi im potom u pola glasa objasnio da oni predstavljaju sažetak njegovih dotadašnjih seksualnih poduhvata, sa svim statističkim pojedinostima kao što su datum, mesto, starost,

broj susreta i učestalost orgazama. Posredi su većinom bili dečaci i mladići, u rasponu godina od trinaest do dvadeset osam, mahom Indijci. Dotle ih se bilo nakupilo gotovo četrdeset.

Gotovo četrdeset! A Morgan nikada nije imao ljubavnika, ni jednog jedinog. Svet erosa za njega je još bio treperava unutrašnja predstava, uvek s muškarcem, i uvek izvan dohvata. Tek pre tri godine u potpunosti je shvatio kako zapravo funkcioniše snošaj između muškarca i žene, na šta mu se um zgrčio od zaprepašćenja. Njegovi majka i otac upustili su se u taj čin kako bi ga napravili – to mu je bilo gotovo nezamislivo. (Ali sigurno se dogodilo, barem dvaput.) Otac mu je umro pre nego što je Morgan napunio dve godine, i kad god je razmišljao o bilo kom vidu seksa, uvek mu je lik njegove majke Lili – sredovečne, večito nesrećne udovice – iskrsavao u mislima da se umeša. Baš kao i sad.

Međutim, majku je ostavio u Italiji, u društvu njene prijateljice, gospođe Mou. Oslobodio je se makar nakratko i bio rešen da to iskoristi. Ali sad se obeshrabrio dok je gledao Sirajta preko ogromnog jaza. Slutio je da oficirove seksualne navike uključuju sklonosti i radnje koje bi njega duboko prenerazile kad bi bio upoznat s pojedinostima, ali ipak mu je zavideo na sposobnosti da pretoči žudnju u delo. Toliko seksa, toliko tela koja se sudaraju! Morgan je pocrveneo i zabrinuo se zbog prizora koje je počeo da zamišlja. Kako Sirajt to radi? Kako sprovede svako zavodjenje u delo, kako zna prave reči koje će izgovoriti, prave pokrete koje će napraviti?

Možda je to dar koji Morgan naprosto nema. Ali sad je bar video da se može i drugačije, potpunije živeti. Kad je to shvatio, više ništa nije bilo isto. Možda svi njegovi poznanici vode nevidljiv, dvostruki život; svaki razgovor bi mogao sadržati neko skriveno značenje.

Kada je, primera radi, jedne od narednih večeri u prolazu primetio Sirajta u živom razgovoru s mladim Indijcem, najednom ih je video drugim očima. Ranije bi to smatrao ljubaznošću, ali više

ne. Stajali su blizu jedan drugom, Sirajt je nežno držao mladića za mišicu dok su tiho razgovarali. Mogli su da pričaju o vremenu, ili o napredovanju broda – ali je isto tako posredi moglo biti i nešto potpuno drugačije.

* * *

Dok je kasnije razmišljao o svemu, zapitao se nisu li zapravo njegovi saputnici bili zaslužni za to što mu se Sirajt obratio. Samo su on i Goldi bili neženje, ali su sva četvorica bili neobični, i sa zadovoljstvom su isticali da su drugačiji od ostalih putnika na brodu. Možda je Sirajt tu njihovu različitost video kao znak.

Bili su veselo društvanice i ispalo je da je u neku ruku srećna slučajnost što su se našli na okupu. Goldi je dobio stipendiju za studijsko putovanje i odlučio da je iskoristi za posetu Indiji i Kini. Naumio je da sprovede društveno istraživanje, da popiše zatvore, hramove i bolnice kako bi sagledao moralni napredak u drugim zemljama. Otprilike u isto vreme, Bob Trevelijan (poznatiji kao Bob Trevi) zaključio je da je pravi trenutak da poseti Istok neopтереćen prisustvom supruge i dece. Gordon Lus, koga su površno poznavali s Kraljevog koledža, prolazio je kroz Bombaj na putu za Burmu, gde je radio. A Morgan – pa, Morgan je hteo da ponovo vidi svog prijatelja iz Indije.

Drugi putnici su ih videli kao čudake. A i oni su bili svesni svoje ekscentričnosti i nisu je prikrivali. Tokom obeda su sa zadovoljstvom glasno raspravljali o klasičnim pitanjima, kao što je upoređivanje dostignuća Tolstoja i Dostojevskog, ili da li je Neron u postavljanju svojih spektakala pokazao dar za pozorišnu režiju. Kod oficira, službenika i Evropljana na odmoru, koji su sačinjavali veći deo putnika, prenaplašeno kikotanje tih intelektualaca izazivalo je podozrenje. Kad su jednom prilikom sva četvorica sedeli jedan do drugog i pili čaj, neki oficir preko puta njih prasnuo je u smeh. Izgledali su kao ostali, ali ne baš sasvim. Putovali su

bez supruge, nisu učestvovali u igrama na palubi i maskenbalima. Svoju ironiju su iskazivali manjkom ozbiljnosti. Postali su poznati kao „profesori“, a ponekad i kao „salon“, s prizvukom koji je bio mešavina blagonaklonosti i zlobe.

Sirajt je narednih dana postao počasn član salona, jeo je za njihovim stolom i šetao se s njima po palubi. Nakon početnog opreza, svi su zaključili da im se on dopada. Ispod grube vojničke spoljašnjosti počela je da se pomalja poetska i romantična duša. Bio je obrazovan, šarmantan i dovitljiv, prijatan u društvu i srdačan u ophođenju. Vodio je izuzetno zanimljiv život i ispričao im je čitav niz zabavnih dogodovština, često na sopstvenu sramotu, baršunastim baritonom koji je u isto vreme bio otvoren i poverljiv. Ubrzo ih je pozvao da ga posete u Pograničnoj provinciji, na šta su se svi složili da je to odlična ideja. Rekao im je da će ih povesti na prevoj Kajber kako bi im pokazao granicu Britanske imperije.

Ali pred njima je još bio ostatak plovidbe, svuda unaokolo prostiralo se otvoreno, blistavo more. Među putnicima su dotle već bili zavladaali uzbuđenje i iščekivanje, zbog čega su mnogi stajali kraj ograde i zurili ka horizontu u nadi da će time prizvati kopno. Prvi nagoveštaj je došao u vidu nekoliko žutih leptira koji su prolepršali duž palube. Morgan je bio ushićen, ali leptiri su odleteli, a kopna ni od korova.

Bob Trevi ga je probudio sledećeg jutra i obavestio ga da se Indija pojavila na vidiku. Sva četvorica su se okupila da gledaju kako se crna linija ispred njih pretvara u ono što je zapravo bila: zid od tmurnih oblaka u daljini. Ali kasnije, tokom prepodneva, horizont se neosporno zgusnuo u grafik neobičnih crvenih brda, naizgled lišenih bilo kakvog oblika života. Iz nekog razloga, Morgan se setio Italije. Još ranije je bio uočio sličnost između južne Evrope i Azije – tri poluostrva s velikim planinskim lancem na srednjem i Cejlonom umesto Sicilije – ali sada je posredi bila neka nepoznata Italija, kao iz sna, s nagoveštajem nečeg zloslutnog.

A zatim uplovljavanje u luku, sva ona neizbežna gužva i gnjavaža, poslednji neprijatan obrok sa istim neprijatnim ljudima pre nego što će ih čamcima prebaciti na kopno. Dok su se polako primicali obali, Morgan, koji je sedeo s Goldijem u zadnjem delu čamca, ugledao je Sirajta na pramcu, odmah do onog mladog Indijca, na šta se iznenada setio nečeg neprijatnog.

„Da mi je znati zašto je Sirajt hteo da ga ubije“, rekao je.

„Molim?“, upitao je Goldi. „Kako to misliš?“

Podsetio je Goldija na nešto što se dogodilo gotovo dve nedelje ranije, u Port Saidu. Brodom se pronela priča kako je Indijac prijavio stjuardu da drugi putnik u njegovoj kabini namerava da ga baci u more, ali onda su se pomirili i ponovo postali najbolji prijatelji. Morgan tada nije naročito time razbijao glavu, ali sad mu se sve vratilo u vidu onespokojavajućeg pitanja.

Goldi je zbunjeno trepnuo. „O, grešiš“, rekao je. „To nije bio Sirajt.“

„Nije?“

„Ne, siguran sam da nije. Ja sam tu priču čuo od Sirajta.“

„Naravno“, odvratio je Morgan, najednom se veoma postidevši. „Ne znam odakle mi to.“

Brzopleto je zaključio da Sirajt deli kabinu s Indijcem, što bi bilo malo verovatno. Nije mu bilo jasno kako je došao na tu pomisao. Ali kasnije, iako je saznao da to nije bilo tačno, i dalje ga je opsedale ono što je zamišljao. Požuda u skućenom prostoru, pod vrelim, praznim nebom, nedre se snovi o ubistvu. Sve je slutilo na početak priče.

Dejmon Galgut
ARKTIČKO LETO

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura i korektura
Nevena Živić

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-479-2

Tiraž
1000 primeraka

Beograd, 2023.

Izdavač / Štampa / Plasman: **DERETA doo**, Vladimira Rolovića 94a,
11030 Beograd, tel./faks: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dere.t.a.r.s**
KNJIŽARA DERETA, Knez Mihailova 46, Beograd, tel.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.111(680)-31

ГАЛГУТ, Дејмон, 1963–

Arktičko leto / Dejmon Galgut ; prevod sa engleskog Aleksandar Milajić. –
1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2023 (Beograd : Dereta). – 335 str. ; 21 cm

Prevod dela: Artic summer / Damon Galgut. – Tiraž 1.000. – Napomene uz tekst.

ISBN 978-86-6457-479-2

COBISS.SR-ID 119584265